

Internetconsultatie wijziging Participatiewet voor verbeteren van de ondersteuning van mensen in de bijstand

Reactie Sociale Cliëntenraad Walcheren 21 januari 2020.

Het Rijk heeft ervoor gekozen de Participatiewet te decentraliseren en over te dragen aan de gemeenten. Nu wil het Rijk de gedecentraliseerde wet op microniveau gaan bepalen. Micro management door het Rijk van een gedecentraliseerde wet is tegengesteld aan het doel van de decentralisaties. De gemeenten hebben kennis van en inzicht in de doelgroep(en) en kunnen inschatten en aanbieden wat nodig is. Maatwerk moet ook werkelijk maatwerk kunnen zijn. Wat werkt voor de één, werkt niet vanzelfsprekend ook voor de ander. Wettelijk vastgelegde (opgelegde) contactfrequenties en contactvormen staan het bieden van maatwerk in de weg.

De wetswijziging is overbodig omdat de Participatiewet in principe in alle mogelijkheden voorziet.

Maatwerk houdt ook een menselijke benadering in.

Er moet inbreng mogelijk zijn van de cliënt/uitkeringsgerechtigde bij het kiezen van activiteiten. Niets is zo verlamdend als het verliezen van eigen regie en de constante dreiging van maatregelen en boetes.

Overleg, eigen inbreng en regie ondersteunt de motivatie en (gelijk)waardigheid van mensen. Er worden nu te weinig waarborgen ingebouwd om vernedering, verkeerde behandeling van mensen te voorkomen. Een passend aanbod dat tegelijkertijd dwingend wordt aangeboden, dat rijmt niet met elkaar.

De Participatiewet herbergt steeds vaker mensen voor wie voorheen een speciale regeling bestond zoals Wajong en WSW. Mensen vallen nu door striktere voorwaarden buiten “vervangende” regelingen als beschut werk en de banenafpraak. Zij zijn echter wel degelijk kwetsbaarder en minder belastbaar maar dat is onder de Participatiewet minder zichtbaar geworden. Hou daar beter rekening mee. Mensen met beperkingen en chronische aandoeningen zullen waarschijnlijk (veel) langer dan gemiddeld afhankelijk zijn van de vangnetuitkering. Waardeer ook hun ideeën en inbreng en geef ze meer regie.

Het opleggen van een 100% verlaging van de uitkering moet te allen tijden vermeden worden. Het opleggen van maatregelen voor onbepaalde tijd is onmenselijk, contraproductief en als het gaat om de 100% maatregel in strijd met de Grondwet.

Dat de meeste mensen die onder de Participatiewet vallen goede bedoelingen hebben, ze zijn vaak domweg op de pechstrook van het leven beland, wordt wel opgemerkt maar leidt niet tot een andere benadering.

Het valt op dat als het om de Participatiewet gaat er bij alle "goede bedoelingen" van de wetgever altijd weer dwang en de dreiging van verlaging van de uitkering (bij een inkomen op het niveau van het absolute bestaansminimum) om de hoek komt kijken.

Werken vanuit vertrouwen maakt het mogelijk de uitkeringsgerechtigde als een partner te zien in plaats van een (maatschappelijk) probleem.

Daarbij; het SCP heeft onlangs de Participatiewet geëvalueerd en kwam tot de conclusie dat verplichtingen en sancties niet meer uitstroom naar werk opleveren. Dat verplichtingen en sancties wel positief werken bij andere vormen van participatie is mede daarom onwaarschijnlijk.

Juist de verplichtingen en sancties van de Participatiewet bemoeilijken vaak het integrale samenwerken.

Er wordt veel onderzoek gedaan naar methodes, er komen geregeld rapporten uit. Openstaan voor nieuwe inzichten is belangrijk, één methode in beton gieten belemmert het mee kunnen bewegen met ontwikkelingen.

Belangrijk is de inbreng van en het overleg met de cliënt als individu en de cliëntenvertegenwoordiging.

Voor een goede, effectieve uitvoering van de Participatiewet was vanaf het begin af aan al meer budget nodig dan werd verstrekt. Deze wetswijziging voorziet niet in extra financiën voor de gemeenten. Het moet blijkbaar budgetneutraal gebeuren. Maar er komt wel degelijk meer werk op de gemeenten af. Ook dat rijmt niet met elkaar.

Tot slot; het is niet uit te sluiten dat de plannen ook de uitkeringsgerechtigde op kosten jaagt. Is daar eigenlijk wel bij stilgestaan.

Sociale Cliëntenraad Walcheren

M. Duinkerken

s.c.walcheren@zeelandnet.nl